

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 883

van **GWENNY DE VROE**

datum: 7 september 2016

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Bodemverontreiniging - Asbestafbouwplan

Vlaanderen kampt met een historische bodemverontreiniging. Asbest is daarbij een grote uitdaging. De Vlaamse Regering gaf haar principiële goedkeuring voor de start van een asbestafbouwbeleid. In 2015 startte de voorbereiding van de uitvoering en coördinatie van het afbouwbeleid met als doel Vlaanderen asbestveilig te maken tegen 2040.

Intussen werkt de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) in opdracht van de Vlaamse Regering een asbestplan uit om Vlaanderen tegen 2040 volledig asbestvrij te maken. Dat plan wordt sinds eind 2014 opgemaakt en binnen de doorstartfase naar oplevering van het asbestafbouwplan tegen 2018 ligt het zwaartepunt van de oplevering van resultaten en de evaluatie, begin 2017. De resultaten bestaan in de vorm van opgeleverde studies, bilaterale overlegtrajecten en vooral evaluatie van uitgevoerde proefprojecten.

De studie naar de best beschikbare technieken (BBT's) om asbesthoudende afvalstoffen om te vormen tot nieuwe grondstoffen werd door de OVAM opgeleverd. Als vervolgluik start de OVAM met de uitwerking van het beleidskader om de niet-technologische randvoorwaarden uit te klaren, zoals milieuvergunningsvoorwaarden, logistieke organisatie, validatie en certificering van processen en het eindproduct. Voor dit traject is er een nauwe interactie met Nederlandse en Duitse overheden, bedrijven en kennisinstellingen, zodat de knowhow kan worden gedeeld.

De minister drukte op 24 april 2016 haar intentie uit om te onderzoeken of er een asbestinventarisatieattest kan worden opgenomen in het eengemaakt woningattest.

Naast asbest en oude technische ateliers vormen ook de stookolietanks een belangrijke oorzaak van de bodemverontreiniging in Vlaanderen. Specifiek voor stookolietanks is er een samenwerking met de Federale Regering nodig. Begin 2016 was de Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu-werkgroep nog niet effectief kunnen starten. De verschillende pogingen daartoe stuiten op het feit dat de federale overheid geen standpunt heeft ingenomen. Het Vlaams regeerakkoord streeft echter naar de oprichting van een stookolietankfonds met de federale overheid.

1. In de praktijk blijkt dat nog steeds nieuwe bodemverontreiniging ontstaat.

Wat zijn de belangrijkste oorzaken van nieuwe bodemverontreinigingen? Op welke manier zet de minister in op het voorkomen van nieuwe bodemverontreinigingen?

Welke concrete initiatieven neemt de minister om tot meer preventie van bodemverontreinigingen te komen?

2. Hoe evalueert de minister het overleg en de interactie met de Nederlandse en Duitse overheden, bedrijven en kennisinstellingen voor de uitwerking van het beleidskader om asbesthoudende afvalstoffen om te vormen tot nieuwe grondstoffen?
3. Op welke manier betreft de minister alle sectoren en actoren bij het uitstippelen van het asbestafbouwplan?
4. Wat is de stand van zaken van het onderzoek betreffende de mogelijkheid tot het opnemen van een asbestinventarisatieattest in het eengemaakt woningattest?
5. Is het multisectoraal onderzoek inzake de integratie van attesten voor woningen en gebouwen bij nieuwbouw, renovatie en overdracht afgerond? Wat zijn de belangrijkste conclusies?
6. Heeft de Federale Regering reeds een standpunt ingenomen inzake het dossier van de stookolietanks? Wanneer verwacht de minister een standpunt van de Federale Regering met betrekking tot het stookolietankfonds? Is er een tijdlijn afgesproken? Zo ja, welke?

ANTWOORD

op vraag nr. 883 van 7 september 2016

van **GWENNY DE VROE**

1. De hoofdoorzaken van nieuwe bodemverontreiniging kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën: accidentele verontreiniging en verontreiniging gekoppeld aan productieprocessen. Uit de meldingen van schadegevallen die de OVAM ontvangt, blijkt dat de accidentele verontreinigingen vaak het gevolg zijn van foutieve handelingen bij het vullen van opslagtanks, ongevallen tijdens transport en brand. Nieuwe bodemverontreiniging gekoppeld aan productieprocessen, die vastgesteld wordt tijdens het uitvoeren van oriënterende bodemonderzoeken, blijkt vaak het gevolg van technische fouten, onzorgvuldige manipulatie van vloeistoffen tijdens de productie, defecten in ondergrondse opslag of leidingen en lekkende rioleringen. De OVAM gaat na welke preventie-verhogende maatregelen kunnen worden genomen of hoe bedrijven kunnen worden gesensibiliseerd om maatregelen te nemen om nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen. Tevens wordt door de VITO een BBT-voorstudie 'Preventie van bodemverontreiniging' uitgevoerd. Deze voorstudie kan, indien nuttig, resulteren in een BBT-studie of technische fiches.
2. Op het overleg waren medische en technische experts uitgenodigd van Vlaamse, Duitse en Nederlandse kennisinstellingen en uit de cementindustrie. Elke expert bracht een overzicht van lopend onderzoek, pilots en technologische stand van zaken en inzichten. Een van de conclusies van het expertenoverleg was dat in het bijzonder ook de niet-technologische barrières voor investeerders en de industrie duidelijk moeten zijn. Voormeld expertenoverleg zal vermoedelijk einde 2016 of begin 2017 een vervolg krijgen met verbreding naar beleidsmakers van bevoegde overheden.
3. De OVAM startte na de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 oktober 2014 met bilaterale stakeholders- en sectortrajecten, in het bijzonder voor de prioritaire doelgroepen scholen, publieke gebouwen, residentiële gebouwen en land- en tuinbouw. De visie is dat elk van deze sectoren als gebouweigenaar of -beheerder zeer sectorspecifieke knelpunten heeft, bijvoorbeeld naar draagkracht of bouwtechnische aspecten van haar gebouwen maar ook sectorspecifieke instrumenten nodig heeft, al dan niet door bestaande te verbreden of nieuwe te initiëren. Daarom werkt de OVAM bilateraal in plaats van via uitgebreide, gemengde stuurgroepen. Vanuit de resultaten van lopende vervolgstudies en proefprojecten zal uiteindelijk binnen elk sectortraject in de loop van 2017 een plan van aanpak uitgewerkt worden, aansluitend op het globale raamwerk van het Asbestafbouwplan.
4. De oefening rond de haalbaarheid van een eengemaakt gebouwenattest wordt getrokken door Ruimte Vlaanderen (zie ook antwoord vraag 5). Het concept van een woningpas wordt uitgewerkt onder leiding van het VEA en is onafhankelijk hiervan ontstaan vanuit het traject van het Renovatiepact. Afhankelijk van de uitkomst van deze voormelde trajecten, houdt de OVAM sowieso met de uitwerking van haar traject rond het asbestinventarisatieattest rekening met inpasbaarheid op het vlak van procedures en ICT.
5. Het onderzoek is afgerond. Volgende conclusies werden gemaakt.
 - Alleen keuringen/attesteringen die niet rechtstreeks voortvloeien uit Europese regelgeving, kunnen worden afgeschaft.

Sommige keuringen/attesteringen vloeien rechtstreeks voort uit dwingende Europese regelgeving waardoor zij niet kunnen worden afgeschaft. Andere keuringen/attesteringen geven dan weer invulling aan een aantal verplichtingen die voortvloeien uit dwingende Europese regelgeving, waardoor afschaffing ervan niet wenselijk is.

- Ontwikkel een unieke identificatie via het project gebouwenregister.
Een belangrijke sleutel om tot integratie te komen, is een unieke identificatie voor elke woongelegenheden en elk gebouw. Via het project gebouwenregister van Informatie Vlaanderen kan deze unieke identificatie worden aangeleverd.
- Ontwikkel een gebouwenpas die een one-pager kan aanbieden.
Een gebouwenpas zou het ideale instrument kunnen vormen voor de integratie van de bestaande keuringen/attesteringen. Zo kan via deze tool een one page overzicht worden geboden van alle nodige en beschikbare keuringen/attesteringen en krijgen zowel de eigenaar, keurder en toekomstige koper een inzicht in de kwaliteit en eventueel nog te ondernemen acties. De gebruiker kan ook worden geïnformeerd over de noodzakelijke keuringen/attesteringen en meldingen ontvangen met het oog op periodieke of aan events (nieuwbouw, renovatie, overdracht) gekoppelde keuringen/attesteringen.
- Integreer de keuring privéwaterafvoer en de keuring op grond van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater.
Dit betreft een vraag vanuit de sector. Het is aan te bevelen dit verder te concretiseren aangezien een attest dat de conformiteit met beide regelgevingen kan vaststellen, een aanzienlijke vereenvoudiging zou uitmaken.
- Werk het as-builtontest uit en ontwikkel een legaliteitsattest
Aan het as-builtontest kan verder vorm worden gegeven via het invoeren van een vereenvoudigde regularisatieprocedure voor marginale afwijkingen ten aanzien van vergunde bouwplannen en via het decretaal verankeren van volgende elementen: (1) de mogelijkheid tot aanvulling en aanpassing van vergunde bouwplannen met van vergunning vrijgestelde werken, (2) de mogelijkheid tot aanvulling en aanpassing van vergunde bouwplannen met meldingsplichtige handelingen, (3) de erkenning van het fenomeen van het 'metserschaar' en het voorzien van de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om technische tolerantie marges te bepalen.

Het as-builtontest op zichzelf biedt evenwel onvoldoende rechtszekerheid bij verkoop. Daarom wordt voorgesteld om naast het as-builtontest een bijkomend attest te plaatsen dat de legaliteit van bestaande gebouwen bevestigt in een beslissingsproces dat rekening houdt met het materieel vermoeden van vergunning, de tussengekomen stedenbouwkundige vergunningen, de inwerkingtreding van een evolutief reglementair kader sinds de uitvoering van de werken en de regulariseerbaarheid van kleinere afwijkingen.

6. Er is nog geen standpunt van de federale regering. Er is dus ook nog geen tijdslijn bepaald.